

Handreiking informeren en toestemming vragen kernpartners Passend Onderwijs

1. Ga zorgvuldig om met informatie over leerlingen en ouders

- a. Wees feitelijk: sluit aan bij wat je hoort en ziet en vermijd onmiddellijke interpretaties (zoals *lui, afstandelijk, betrokken, weerstand, liefdevol of (niet) gemotiveerd*);
- b. vermeld bij informatie van anderen de bron;
- c. gebruik diagnoses alleen als ze afkomstig zijn van een deskundige;
- d. geef geen mening, hypothese of oordeel buiten je deskundigheidsterrein;
- e. ook al heb je toestemming, deel niet meer info dan nodig is en met niet meer mensen dan nodig is voor passend onderwijs;
- f. laat informatie niet slingeren bij het kopieerapparaat of anderszins;
- g. als je behoefte hebt aan consultatie van een deskundige, doe dit zo mogelijk dan op basis van anonieme leerling gegevens;
- h. vraag, als iemand wil overleggen, altijd eerst of de leerling/de ouder weet van dit contact en of er toestemming voor is gegeven;
- i. gebruik e-mail alleen voor het verzenden van informatie vanuit en naar een beveiligde omgeving en vermijd zoveel mogelijk het gebruik van algemene 'info' e-mailadressen.

2. Aanmelden bij het kernteam

School of een andere kernpartner bespreekt met de ouders en de leerling de mogelijke ondersteuningsbehoefte van de leerling en legt uit dat het kernteam gevraagd wordt om deze ondersteuningsbehoefte te beoordelen en vast te stellen.

School of een andere kernpartner vraagt in dit gesprek met de ouders en de leerling uitdrukkelijk naar hun visie op de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Voor het verstrekken van informatie aan het kernteam voor zover het gaat om het beoordelen en vaststellen van de ondersteuningsbehoefte van een leerling is geen toestemming nodig van de leerling en de ouders¹. Wel zorgt de aanmelder er voor dat de ouders en de leerling volledig op de hoogte zijn voordat de informatie aan het kernteam wordt toegestuurd, dat de visie van de ouders en de leerling uitdrukkelijk ook aan het kernteam wordt doorgegeven en wordt vastgelegd in het ontwikkelingsperspectiefplan.

3. Kernteam stelt ondersteuningsbehoefte vast

De zorgcoördinator bespreekt met de leerling en de ouders de ondersteuning die het kernteam nodig acht.

4. Inzet van extra ondersteuning door kernpartners

Voor de inzet van de extra ondersteuning is de toestemming van de leerling en de ouders nodig. Zonder deze toestemming kan de extra ondersteuning niet worden geboden.

Inhoudelijke informatie over de ondersteuning leggen de kernpartners vast in hun eigen leerling- of cliëntdossiers.

Is het nodig om ook in het ontwikkelingsperspectiefplan inhoudelijke informatie op te nemen over de ondersteuning, dan moet de extra ondersteuner hiervoor toestemming vragen aan de leerling en de ouders. Als deze toestemming geweigerd wordt kan de informatie alleen worden vastgelegd als deze informatie dringend noodzakelijk is om een ernstige bedreiging in de ontwikkeling van een leerling te voorkomen of te beperken.

¹ In deze handreiking wordt de wettelijke regeling beschreven voor de bespreking van leerlingen in het kernteam. De partners vullen deze regeling in volgens hun gezamenlijke leidende principe dat wordt overlegd over een leerling in aanwezigheid van de ouders en/of de leerling waarbij hen vooraf duidelijk is uitgelegd wat het doel van het overleg is en wie daarbij aanwezig zijn. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties kan op dit uitgangspunt van overleg in aanwezigheid van ouders en/of leerling een uitzondering worden gemaakt, bijvoorbeeld bij signalen van kindermishandeling en in die gevallen waarin ondersteuning van de leerling dringend noodzakelijk is en ouders niet aan enig overleg hierover wensen deel te nemen. In dit laatste geval kan het doel van het overleg zijn te bespreken op welke wijze ouders en/of leerling alsnog kunnen worden gemotiveerd tot deelname.

5. Inzet van specialistische ondersteuning

Voor de inzet van de specialistische ondersteuning is de toestemming van de leerling en de ouders nodig. Zonder deze toestemming kan deze ondersteuning niet worden geboden.

Inhoudelijke informatie over de specialistische ondersteuning legt de zorgverlener alleen vast in het eigen cliëntdossier. Met toestemming van leerling en ouders kan de zorgverlener in het ontwikkelingsperspectiefplan enige informatie over de leerling op laten nemen, voor zover deze informatie noodzakelijk is voor het bieden van onderwijs en extra ondersteuning aan de leerling. Als deze toestemming geweigerd wordt kan de informatie alleen worden vastgelegd als deze informatie dringend noodzakelijk is om een ernstige bedreiging in de ontwikkeling van een leerling te voorkomen of te beperken.

6. Positie ouders en leerlingen

Onder *ouder* wordt in deze handreiking verstaan degene die het gezag over de minderjarige leerling uitoefent. Deze wordt formeel de wettelijk vertegenwoordiger genoemd. Meestal zijn beide ouders wettelijk vertegenwoordiger van hun kind, ook na een eventuele scheiding. Hebben beide ouders het gezag dan hebben zij dezelfde positie en dezelfde rechten. Bepalend hiervoor is of een ouder gezag heeft, *niet* of het kind bij hem of haar woont.

NB: Men spreekt wel van *co-ouderschap* als beide ouders na een scheiding feitelijk ieder een deel van de opvoed- en verzorgingstaken op zich nemen en het kind wisselend bij beide ouders een deel van de week woont. Maar ook als er geen co-ouderschap is, hebben de ouders in de meeste gevallen samen het gezag. Het gezag is bepalend voor de vraag of de ouder rechten namens het kind uit kan oefenen en namens hem toestemming kan geven voor gegevensverstrekking en voor ondersteuning.

Soms is één ouder wettelijk vertegenwoordiger, bijvoorbeeld in geval van een alleenstaande moeder, na het overlijden van de andere ouder. In uitzonderlijke gevallen kan een rechter bij of na een scheiding het gezag aan één van de ouders toewijzen. Dit komt relatief weinig voor, in circa 8% van alle echtscheidingen.

Zijn beide ouders overleden of heeft de rechter als kindbeschermingsmaatregel het gezag bij de ouders weggehaald, dan wijst de rechter een voogd aan als wettelijk vertegenwoordiger. Dit is ook het geval als een minderjarige vreemdeling naar ons land komt zonder dat een meerderjarige gezag over hem uitoefent. Dan wordt Nidos belast met de voogdij.

7. Leeftijdsgrenzen

De rechten van een leerling die nog een twaalf jaar oud is, worden uitgeoefend door zijn wettelijk vertegenwoordiger(s).

De rechten van een leerling die al wel twaalf maar nog geen zestien jaar oud is, worden uitgeoefend door de leerling en de wettelijk vertegenwoordigers samen.

Een leerling oefent vanaf zijn zestiende jaar zijn rechten zelfstandig uit.

Als een leerling van zestien jaar of ouder door een psychische stoornis, een achterstand in zijn ontwikkeling of een verstandelijke beperking niet in staat is om zijn rechten uit te oefenen, gebeurt dat door de wettelijk vertegenwoordiger.